

Sygn. akt II CSK 413/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa I. W.

przeciwko Gminie M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 16 lutego 2018 r., sygn. akt VIII Ga [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanej Gminy M. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 lutego 2018 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne zostało sprowadzone do pytania, „czy warunkiem koniecznym dla uznania wierzytelności z tytułu kary umownej za wymagalną, a w konsekwencji dla skutecznego potrącenia wierzytelności z tytułu kary umownej co do której termin spełnienia nie został oznaczony, jest uprzednie skierowanie do dłużnika wezwania do zapłaty powyższej kary umownej?”. W ocenie pełnomocnika pozwanej kwestia ta wywołuje ponadto poważne rozbieżności w orzecznictwie sądowym.

Przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego różni się od przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Problem prawny nie może być

jednocześnie przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny oraz istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia jest problemem charakteryzującym się nowością (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że autor skargi obie przesłanki potraktował zamiennie.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga natomiast wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Problem sformułowany w skardze nie spełnia powyższych wymagań zarówno w odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 86, przyjęto bowiem, że wierzytelność jest wymagalna w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. w terminie wynikającym z art. 455 k.c. Kwestia podniesiona w skardze kasacyjnej nie wymagała zatem wyjaśnienia w kolejnym orzeczeniu Sądu Najwyższego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się również na oczywistą zasadność skargi. Oparcie wniosku na przesłance oczywistej zasadności skargi wymaga wykazania przez skarżącego niewątplivej,

widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*) bez konieczności pogłębionej analizy zaskarżonego orzeczenia, sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl., z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl., z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl., z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. oraz z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). Skarżący nie przedstawił jednak wyводу prawnego przekonującego o widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego orzeczenia.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).